

fomhed. Det kan virkelig ikke bedømmes af en Sagsfører i Maribo, hvorledes en Mand paa Bornholm bærer sig ad i sin hele Færd; derom haves der ingen Kundskab. Det er kun ved, at de ere tilstede i Retterne, ved at man læser, hvad de skrive, ved at man ser, hvorledes de behandle de forskjellige Sager, ved at lægge Mærke til deres Færd omkring i Konkursboer, ved Skifter, Auktioner, Fogedretter, ved at se de Regninger, de opstille paa alle Punkter, hver Gang de have et Møde — det er derved, at man ser, hvorvidt de foruden deres egne Interesser ogsaa varetage paa behørig Maade baade deres Praxis, deres Klienters Interesse og tillige — hvad jeg kan sige — opføre sig fuldstændig saaledes, som ædle Mænd bør opføre sig.

Justitsministeren (Melleman): Det ærede Medlem er i det heldige Tilfælde, som jeg ikke er i, idet han sagde, at han aldrig holdt Taler for at skabe en Sag. I den Henseende maa jeg tilstaa, at jeg lidt taler for at skabe en Sag — og jeg antager, hvis jeg skal leve nogle Aar endnu, at jeg skal gjøre det adskillige Gange endnu — nemlig en Sag, der efter min Mening ikke bør ydes Fremme. Det er derfor i mine Dine ikke at rette nogen Bebrejdelse mod en Mand at sige, at han taler for at skabe en Sag, og det forehavende mig heller ikke ved min Bemærkning til det ærede Medlem. Hvad jeg sigtede til, var den, som det forekom mig, umotiverede Benyttelse af det Udtryk Laug, som nu engang har en daarlige Klang, idet det hører til de Vaaben, som jeg brugte at protestere imod anvendtes i denne Debat. Andet havde jeg ikke for Die. Søvrigt har jeg ikke svævet i den Ero, at det var for at captare min benevolentia, at den ærede Taler brugte Ordet Laug; det var ganske Andres benevolentia, jeg sigtede til ved de Bemærkninger, jeg gjorde. Hvad angaar isvrigt selve Sagen, kan jeg i det Væsentlige henvise til mine tidligere Utringer. Jeg tror ikke, at en saadan Kontrol gennem Sagsførerraad og Sagsførerfamfund er uforenelig med den nuværende Rettergangsorden. Jeg negter ikke, at Dommerne maatte kunne kontrollere Sagsførerne, maatte endogsaar bedre for den Del af deres Virksomhed, som bestaar i den egentlige Rettergang, men jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at man for Alvor skulde ville gaa ind paa at byde Sagsførerstanden den Stilling, at Dommerne skulde have en saadan Magt over den, at de skulde kunne kontrollere Sagsførernes hele Forhold, ikke blot fra det Synspunkt, om de have overtraadt Lovene, men ogsaa fra det Synspunkt, om de have opført sig hæderlig og loyalt overfor deres Klienter eller Andre, de staa i Forhold til. Jeg tror, at, hvis man i den Henseende vilde undergive Sagsførerne Dommernes — og altsaa for en stor Del Underdommernes — Kontrol og Skjøn, vilde man byde dem en saa afhængig

Stilling, som man neppe noget andet Sted i Verden har tænkt paa at byde Sagsførerstanden. Hvad isvrigt Muligheden af at udøve Kontrol angaar, ser jeg ikke rettere, end at den er tilstede. Det kan gjerne være, at de lokale Afstande kunne lægge mange Hindringer i veien, og naar man vil vælge et saa flagrant Exempel som det, at en Mand i Mariager skal kontrollere en Mand paa Bornholm, saa er det ganske vist, at det kan han ikke; men i de fleste Tilfælde, mener jeg, kan netop, naar Kredsene ikke gjøres for store, Kontrol finde Sted; der vil uddanne sig hos Sagsførerne en Mening om deres Kolleger, hvorvidt de ere ordentlige og stikkelige eller ikke, og isvrigt kan man heller ikke bygge bestemte Resultater paa en abstrakt Dom; thi saa snart der er Tale om at irettesætte, mulkere eller gjøre Noget overfor en Sagsfører, maa der altid være et konkret Tilfælde, man sigter til, og jeg ser ikke rettere, end at det under det skriftlige System meget vel kan dokumenteres for Sagsførerraadet, hvad der i den Henseende kommer i Betragtning.

Magten: Naar jeg kom ind paa at debattere Spørgsmaalet om Principerne for Sagsførervæsenets Ordning, var det nærmest af Hensyn til den Bemærkning, der findes i Motiverne, hvori det erklæres, at Ministeriet fra et principielt Synspunkt vilde anse denne Ordning for heldig, og jeg mente, at der saa var Anledning til at drøfte de forskellige Muligheder, der kunde tænkes, og navnlig ogsaa, naar Forslaget støttes ved Henvisning til den europæiske Ret, da at undersøge, hvorvidt der er Lighed, og hvorvidt der er Ulighed tilstede. Ligheden er fremhævet i Motiverne, og jeg har ment, at det paa den anden Side var naturligt ogsaa at vise, hvorvidt vi ere i Uoverensstemmelse med den almindelige Ret. Naar vi altsaa ere i Uoverensstemmelse paa det Grundlag, at vi give en meget videre Afgang til Sagsførervirksomheden, end man i Almindelighed gjør, saa forekommer det mig, at det Spørgsmaal naturlig frembyder sig, om det da ikke maatte være paa Tide at sætte en Begrænsning i saa Henseende. Naar det blev bemærket, at det vilde være en slet Reaktion at vende tilbage til Tilstanden før 1868, skal jeg bemærke, at jeg ogsaa mente, at der kunde knyttes et Korrektiv dertil. Naar Regeringen mistede den frie Raadighed til at bortgive Bestillingerne, og naar Bestyrelsen blev, jeg vil ikke sige henlagt til Domstolene, men stete efter Indstilling af dem, saa var der paataldt Medvirkning af den Statsmagt, der staaar konstitutionelt uafhængig isølge Forsatningen, og saa mener jeg, at de Betænkeligheder, der kunde fremkomme ved at lægge denne Myndighed i Regeringens Haand, vare modvirkede. Den samme Bemærkning kommer jeg til at gjøre i Anledning af, hvad den høitærede Justitsminister bemærkede om det Unaturlige i at undergive Sagsførerne en